

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

**КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА
АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»**

(КМАТ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ)

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради
Коледжу хореографічного мистецтва
«КМАТ імені Сержа Лифаря»

Протокол № 5 від 30.06.2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу хореографічного
мистецтва «КМАТ імені Сержа
Лифаря»

В'ячеслав КОЛОМІЄЦЬ

30 червня 2025 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до написання

ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНИХ ВІДОМОСТЕЙ

ОК Мистецтво балетмейстера

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Київ – 2025

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
1.1. Характеристика художньо-аналітичних відомостей	3
1.2. Основні етапи підготовки та виконання	4
2. КЕРІВНИЦТВО ТА ВИМОГИ ОФОРМЛЕННЯ	5
2.1. Керівництво презентації хореографічної композиції	5
2.2. Вимоги до структурних елементів	5
3. ПІДГОТОВКА ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	9
3.1. Допуск до презентації	9
3.2. Рекомендації до підготовки відеопрезентації	10
3.3. Презентація хореографічної композиції	11
4. ДОДАТКИ	12

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Характеристика художньо-аналітичних відомостей

Художньо-аналітичні відомості – це систематизований результат дослідно-критичного осмислення хореографічної композиції, що включає аналіз її теоретичних, практичних і художніх складових, і слугує інструментом для її всебічної презентації, обґрунтування або оцінки.

Хореографічна композиція може бути реалізована у формі хореографічної сюїти, хореографічної картини, хореографічного дивертисменту.

Хореографічна сюїта – композиція, що складається із трьох та більшої кількості танців, об'єднаних однією темою, спільним художнім задумом. Кожен танець є самостійним етапом неперервного розвитку цілісної композиції. Характерна риса хореографічної сюїти – контрастність (темпоритмічного розвитку, характеру, змісту) номерів.

Хореографічна картина – композиція, що складається із трьох та більшої кількості епізодів, поєднаних в єдине ціле, які, виходячи із задуму, мають створювати цілісну картину.

Хореографічний дивертисмент – структурна форма всередині балетної вистави, що є сюїтою танцювальних номерів; може мати самостійне значення (поза балетною виставою), передбачає наявність не менше п'яти номерів.

У процесі підготовки та реалізації хореографічної композиції здобувач застосовує комплекс загальних та фахових компетентностей; самостійно визначає тему, ідею та етапи презентації, обґрунтовує систему заходів, необхідних для розв'язання теоретичних та прикладних завдань; проводить всебічну підготовку хореографічної композиції; втілює задум на практиці; обґрунтовує здійснені творчі рішення.

Мета художньо-аналітичних відомостей – виявлення здатності творчо трансформувати набуті компетентності, формування власної творчої ідеї та обґрунтування виражальних засобів хореографічної композиції.

Художньо-аналітичні відомості складаються з аналізу джерельної бази та хореографічної композиції.

Допускається до **30% співпадіння** з іншими джерелами.

1.2. Основні етапи підготовки та виконання

Основними етапами виконання презентації (хореографічної композиції) є:

- вибір теми та її затвердження на засіданні кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін (у процесі вибору теми враховуються творчі інтереси здобувачів, виявлені під час навчання, а також її актуальність та новизна, наявність художньої бази для її виконання). Після затвердження теми хореографічної композиції здобувач не має права її змінювати;
- розробка завдання та складання поетапного плану виконання;
- виявлення, відбір та опрацювання літературних, музичних, електронних, відео-тощо джерел з теми;
- розробка плану художньо-аналітичних відомостей та написання теоретичної основи, подання їх на ознайомлення керівнику;
- теоретична розробка композиційних елементів хореографічної композиції;
- практична реалізація – постановочна та репетиторська робота (добір лексичного матеріалу, що відповідає обраному різновиду, напряму, стилю хореографії; розробка художніх образів; робота над драматургічною основою хореографічної композиції; відпрацювання танцювальних комбінацій; робота над музичністю та синхронністю виконання, чистотою виконання технічно складних елементів; робота над акторською майстерністю виконавців, відпрацювання танцю з реквізитом (за наявності));
- написання обґрунтування композиційно-драматургічної побудови хореографічної композиції;
- формулювання висновків та рекомендацій;
- оформлення списку використаних джерел та додатків;
- здійснення літературного редагування та технічного оформлення;
- перегляд творчих частин робіт керівником та допуск до презентації;
- оформлення та подання у PDF форматі та друкованому (прозора папка-швидкозшивач з файлами) завершеної роботи керівнику;
- презентація роботи перед кваліфікаційною екзаменаційною комісією.

2. КЕРІВНИЦТВО ТА ВИМОГИ ОФОРМЛЕННЯ

2.1. Керівництво презентації хореографічної композиції

Керівництво презентації здійснює викладач з освітнього компоненту «Мистецтво балетмейстера».

Керівник презентації:

- допомагає обрати тему хореографічної композиції, розробці плану художньо-аналітичних відомостей;
- контролює етапи виконання презентації;
- рекомендує джерела (літературні, аудіо-, відео- тощо) для реалізації практичної частини та написання відомостей;
- надає консультативну допомогу на всіх етапах підготовки практичної та теоретичної частини;
- доповідає на засіданні кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін про стан виконання презентації.

2.2. Вимоги до структурних елементів

1. Титульна сторінка оформляється за формою (*Додаток А*).
2. **ЗМІСТ** повинен містити найменування та номери початкових сторінок усіх структурних частин, зокрема, висновків, списку використаних джерел, додатків та за потреби списком умовних скорочень (*Додаток Б*).

3. У **ВСТУПІ** розкривається сутність і стан наукової проблеми в національному та міжнародному масштабі, а також її значущість, подається загальна характеристика презентації (хореографічної композиції), а саме:

обґрунтування вибору теми хореографічної композиції (презентації) (висвітлюється актуальність звернення до теми, своєчасність і соціальну доцільність);

мета презентації (встановити залежності між чинниками; визначити зв'язки між явищами; розробити умови для усунення недоліків; розкрити можливості вдосконалення процесу; охарактеризувати обставини; простежити розвиток тощо, наприклад: «проаналізувати принципи сучасної хореографії при створенні хореографічної композиції на тему кохання»);

завдання презентації (послідовні етапи дослідницької роботи, спрямовані на досягнення поставленої мети. Завдання повинні послідовно і логічно розкривати, конкретизувати мету дослідження і відображатися у подальших висновках роботи; мати визначення, обґрунтування та виявлення системи конкретних засобів, необхідних для розв'язання проблеми);

апробація презентації (зазначаються заходи, на яких було оприлюднено хореографічну композицію чи її складові (конкурси, фестивалі

тощо), місце та дата проведення; подається бібліографічний опис надрукованих одноосібно чи у співавторстві праць здобувача бакалаврського освітнього ступеня, де відображено досвід реалізації хореографічної композиції;

структура та обсяг художньо-аналітичних відомостей (Додаток В).

4. Основна частина має містити:

- художньо-аналітичні відомості;
- висновки.

В основній частині викладено сутність етапів підготовки та реалізації хореографічної композиції.

ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ – теоретична частина презентації, яка має певні пункти й може поділятися на підпункти та нумеруються арабськими цифрами:

- аналіз джерельної бази – проаналізувати використані джерела, що стали підґрунтям для реалізації презентації (фахові видання, художній твір – літературний, музичний, образотворчий, кіно-твір тощо; обряд; історична подія тощо) (за наявності)); охарактеризувати художню практику реалізації аналогічної чи дотичних тем у хореографічному та інших видах мистецтва тощо (Додаток Г);
- лібрето (Додаток Д);
- ідейно-тематичний аналіз (тема, ідея, надзавдання, наскрізна дія, конфлікт) (Додаток Е);
- творчий задум (форма, жанр, стиль) та обґрунтування (Додаток Ж); характеристика стилю, лексики, музичної основи, сценографії та ін.;
- композиційно-архітектонічна побудова (експозиція, зав'язка, етапи розвитку дії, кульмінація, розв'язка, фінал) (Додаток З);
- дійові особи та їх характеристика (Додаток И);
- характеристика музичної основи хореографічного твору (Додаток К);
- сценарно-композиційний план подається у формі таблиці (порядок та назви епізодів, їх тривалість, зайняті виконавці, можливі примітки щодо художнього оформлення, технічного забезпечення та ін.) (Додаток Л);
- сценографія (теоретичне обґрунтування вибору костюмів, реквізиту, декорацій, освітлення; хореографічна основа) (Додаток М).

Весь ілюстративний матеріал, за наявності, розміщується у додатках.

У **ВИСНОВКАХ** наводяться найбільш важливі практичні здобутки роботи, вказуються проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати презентації.

Здобувач освіти повинен висвітлити те нове, що він вносить у розробку проблеми; свої погляди на ідею, тему, зміст хореографічної композиції; визначити потенціальну глядацьку аудиторію; зазначити найскладніші моменти у підготовці презентації тощо.

При написанні висновків необхідно використовувати науковий стиль викладу. Висновки зазвичай становлять не менше 1 сторінки.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (рекомендована кількість – не менше 5) формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, єдиною загальною нумерацією в такій послідовності: українські та іноземною мовою літературно-довідкові джерела, інтернет-ресурси. Загальний список використаних джерел оформлюють за визначеним порядком.

Назви журналів, газет, книг, у яких розміщено вказану в списку використаних джерел статтю, зазначаємо курсивом (*Додаток Н*).

До списку необхідно вносити тільки ті літературно-інформаційні джерела, які безпосередньо були використані при написанні художньо-аналітичних відомостей. Пильну увагу треба звернути на джерела останніх років видання.

ЗАБОРОНА НА ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ КРАЇНИ-ОКУПАНТА

Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

6. До **ДОДАТКІВ** може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: таблиці, ілюстрації, схеми, інші дані та матеріали.

Додатки розміщують у порядку посилання на них у тексті та позначаються великими літерами української абетки з правого боку вгорі сторінки, крім літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Кожний додаток повинен мати заголовок. Після слів «**Додаток А**» малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки жирним шрифтом пишуть заголовок. Текст кожного додатка починають з наступної сторінки (*Додаток П*).

У тексті роботи посилання на додаток дається у круглих дужках у такий спосіб: (Дод. А).

Технічні вимоги до оформлення

Оформлення художньо-аналітичних відомостей здійснюється українською мовою та має відповідати встановленим вимогам. Мінімальний

обсяг **10-15 сторінок** формату А4, до загальної кількості яких не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та малюнки, які за обсягом займають сторінку, хоча їх теж нумерують.

- на одному боці аркуша білого паперу стандартного формату А4;
- текстовий редактор – **Word**;
- шрифт **Times New Roman**, розмір – **14 pt**;
- міжрядковий інтервал – **1,5** (28–30 рядків на сторінці);
- абзацний відступ – **1,25 см**, виставлений лінійкою, а не функцією «пробіл» чи «Tab»;
- поля: ліве – **30 мм**, праве – **15 мм**, верхнє та нижнє – **20 мм**;
- вирівнювання тексту по ширині, крім назв структурних підрозділів **ЗМІСТ, ВСТУП, ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ**;
- нумерацію сторінок проставляють у правому верхньому куті арабськими цифрами без крапки в кінці (номер на титульній сторінці не вказується).

Відстань між заголовком і текстом може дорівнювати 1-2 інтервалам. Помилки й неточності не допускаються. У тексті слід **використовувати безособову форму** викладення (не використовується авторське «я» або «ми»).

Загальні норми при наборі тексту:

- між словами ставити тільки один пробіл;
- розрізняти тире (–) та дефіс (-). Дефіс – це знак, що з'єднує частини складних слів, має позначення маленької горизонтальної рисочки (-) та не відокремлюється пробілами від слів (блок-схема; дівчина-красуня; мовно-літературний). Тире – це розділовий знак, який у тексті обов'язково з обох боків відділяють пробілами.
- лапки використовувати парні («»);
- апостроф має виглядати так – ' .

Цитування та посилання

У разі використання наукових результатів, ідей, публікацій та інших матеріалів інших авторів у тексті роботи обов'язково повинні бути посилання на публікації цих авторів. Фрагменти оприлюднених (опублікованих) текстів інших авторів (цитати) можуть включатися до роботи виключно із посиланням на джерело (крім фрагментів, які не несуть самостійного змістовного

навантаження). Посилання оформлюється в квадратних дужках [23, с. 35], де перша цифра – номер джерела у «Списку використаних джерел», друга цифра – сторінка в цьому джерелі, з якої запозичено цитату, відомості. Якщо номер сторінки вказати неможливо (інтернет-публікації та ін.) – ставиться лише номер джерела за списком. Посилання на декілька джерел оформлюється так: [5; 7; 10; 23] (вказуються порядкові номери зі списку джерел).

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви у звіті наводять мовою оригіналу. Дозволено транслітерувати власні назви в перекладі українською, додаючи в разі першого згадування в тексті звіту оригінальну назву.

3. ПІДГОТОВКА ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ

3.1. Допуск до презентації

До єдиного кваліфікаційного іспиту допускають здобувачів, що пройшли попередній перегляд творчих робіт та за умови повного виконання навчального плану й успішного складання підсумкової сесії.

Прев'ю – це попереднє представлення перед комісією хореографічної композиції, що дозволяє визначити слабкі та сильні сторони роботи.

Метою є:

- перевірка готовності здобувача освіти до єдиного кваліфікаційного іспиту;
- надання додаткових порад, рекомендації та/або зауважень комісією для покращення творчих робіт;
- виявлення академічного плагіату;
- надати час здобувачу освіти для удосконалення його роботи.

Письмова частина в електронному вигляді подається на перевірку оригінальності тексту для **контролю академічної доброчесності до 25 квітня**.

Завершену роботу у відповідно оформленому вигляді здобувач освіти має подати на кафедру не пізніше, ніж за 7 днів до єдиного кваліфікаційного іспиту.

Хореографічна композиція, **яка не відповідає встановленим вимогам** щодо змісту та оформлення, а також не відповідає кваліфікаційному рівню, є **підставою для недопуску** до єдиного кваліфікаційного іспиту.

3.2. Рекомендації до підготовки відеопрезентації

Виступ, який складається з короткого огляду хореографічної композиції, основних висновків та відеопрезентації, **повинен займати від 5 до 7 хвилин**.

Відеопрезентація – це візуалізація шляхом показу відеоряду. Слайди відповідають послідовності основних етапів, відображають ключові тези у вигляді наочних картинок (таблиці, схеми, діаграми, креслення, зображення).

Мета відеопрезентації – це забезпечення стислої візуальної демонстрації основних результатів роботи.

Відеопрезентація **мусить бути інтегрована** у хореографічну композицію і промову здобувача. Її призначення – гармонійно доповнювати сказане, зосереджувати увагу аудиторії на головному та слугувати наочним роз'ясненням матеріалу.

Виконується за допомогою програмного забезпечення **POWERPOINT**.

Структура відеопрезентації:

Структура умовно повторює схему художньо-аналітичних відомостей, але має деякі особливості.

1. Слайд-знайомство (титульний лист). ПІБ здобувача, назва навчального закладу, керівник, тема роботи та рік написання.
2. Слайд-введення. Має ключові аспекти вступу: мета, актуальність, завдання.
3. Слайд-теорія. Відображаються основні тези аналізу використаних у роботі джерел.
4. Слайд-аналітика. Елементи візуалізації даних у вигляді схем, графіків, діаграм тощо.
5. Слайд-практика. Слайди з практичної частини включають інформацію з висновками.
6. Слайд-висновок. Присвячується висновкам, рекомендаціям, практичній значущості.
7. Слайд-подяка. Рекомендується дякувати за перегляд.

Вимоги до відеопрезентації:

- шрифт **Times New Roman** – **28 pt** і більше, для заголовків – **36 pt** та більше;
- обмеження за кількістю – до **15 слайдів**;
- перевірка грамотності – друкарські помилки і навіть помарки псують враження від побаченого;
- однакова техніка для презентації;
- лаконічний, чіткий, прямий текст;
- **заголовок** – це основна тема слайду (речення або зрозумілий вираз); ідея слайду має бути зрозумілою (без читання основного

тексту);

- висока роздільна здатність та контрастність зображень;
- стримані колірні ефекти.

Помилки:

- перевантаження інформацією (Wall of Text) – це візуальний, а не текстовий формат;
- довгі заголовки, складні словесні конструкції, заумні формулювання;
- зайва анімація/переходи, поганий контраст;
- порушення принципу синхронності (розповідь/відео).

Порядок представлення:

1. здобувач виголошує назву, стисло характеризує форму, жанр, особливості обраного танцювального стилю;
2. розкриває основні етапи виконання творчої роботи;
3. доповідає про особливості її виконання, що виникали під час роботи, та способи вирішення тих чи інших творчих завдань;
4. наводить власне ставлення до виконаної роботи;
5. підсумовує виступ.

3.3. Презентація хореографічної композиції

Обов'язковою умовою презентації хореографічної композиції є відеофіксація.

Презентація складається з трьох етапів:

1 етап – мультимедійний виступ здобувача інтегрований з художньо-аналітичними відомостями (5-7 хвилин). Після якого можуть поставити запитання.

2 етап – показ практичної частини.

Виконання хореографічних творів у сценічних костюмах не є обов'язковим. Можливе застосування лише елементів сценографії (костюмів, реквізиту, декораційного оформлення тощо).

ДОДАТКИ**Додаток А**

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
«КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ
ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»**

**Іспит з ОК «Мистецтво балетмейстера»
ХОРЕОГРАФІЧНА СЮІТА «ПАНСЬКА ГУБА ТА ВДАЧІ НЕМА»
(за мотивами балету «За двома зайцями» Ю.В Шевченка)
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

**Здобувача вищої освіти
4 курсу
Герасимової Катерини Андріївни**

**Керівник:
доцент
заслужений працівник культури України,
доцент кафедри хореографічних
та мистецьких дисциплін
Ольга БІЛАШ**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ХУДОЖНЬО-АНАЛІТИЧНІ ВІДОМОСТІ	5
1. Аналіз джерельної бази	5
2. Лібрето	8
3. Ідейно-тематичний аналіз	10
4. Творчий задум (форма, жанр, стиль) та обґрунтування	11
5. Композиційно-архітектонічна побудова	12
6. Дійові особи та їхня характеристика	13
7. Характеристика музичної основи хореографічного твору	15
8. Сценарно-композиційний план	17
9. Сценографія	18
ВИСНОВКИ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21
ДОДАТКИ	22

Додаток В**Приклад оформлення пункту ВСТУП «Хореографічна сюїта “Чаклунка”»****ВСТУП****Обґрунтування вибору теми хореографічної композиції.**

Український фольклор, як органічна частина національної культури вирізняється своєю специфікою. Народнопоетична творчість українців є справжньою скарбницею міфологічних мотивів, образів та ритуалів...

Магія займає важливе місце у світосприйнятті українців... Ця тема містично зачаровує, адже ця стихія часто зустрічається у повістях та зацікавлює своєю загадковістю...

Збереження надбань українського народного хореографічного мистецтва у всій різноманітності його регіональних та локальних проявів є важливим задля...

Існує чимало хореографічних сюїт, створених на основі народно-сценічних танців, однак немає жодної, щоб поєднувала....

Тому темою творчої роботи було обрано «Хореографічна сюїта “Чаклунка”».

Мета презентації – створення хореографічної сюїти за обраною темою.

Завдання презентації:

- реалізувати на практиці мету творчої роботи;
- обґрунтувати теоретичні основи хореографічної композиції;
- розкрити ідейно-тематичне та композиційне рішення постановки;
- обґрунтувати засоби художньої виразності.

Структура та обсяг художньо-аналітичних відомостей.

До загальної структури роботи входить вступ, художньо-аналітичні відомості, висновків, списку використаних джерел (10 найменувань), додатків (5 позицій). Загальний обсяг роботи – 25 сторінок, з них основного тексту – 19 сторінок.

Додаток Г

Приклад оформлення пункту 1. «Хореографічна сюїта “Краще вмерти біжучи”»

1. Аналіз джерельної бази творчої роботи

При підготовці та реалізації творчої роботи була проведена дослідницька діяльність під час якої опрацьовано різноманітні джерела наукових, літературних та публіцистичних праць.

Роман Івана Багряного «Тигролови» відображає події, що відбувались в Україні в 20-30-х роках ХХ століття... [5]

Розширенню теоретичних знань з історії України в період української революції посприяли такі праці:

1. «Кров героїв» (1924) Лесі Українки.
2. «Революція і національна держава в Україні» (1920) Василя Швеця.
3. «Шляхами революції» (1930) Олександра Олеся.

«Кров героїв» – поема Лесі Українки...

«Революція і національна держава в Україні» – це праця Василя Швеця, яка була опублікована в 1920 році. Книга є одним з важливих наукових творів, присвячених українській історії та політичним подіям, що відбувалися під час української революції 1917-1921 років. Швець досліджує питання формування національної держави в Україні. Ця книга є важливим джерелом для дослідження політичних, соціальних та ідеологічних аспектів української революції та формування національної держави. Її аналітичний підхід та об'єктивність допомагають читачам краще зрозуміти складні процеси, що відбувалися в Україні у цей період історії. [10]

«Шляхами революції» – це роман Олександра Олеся, опублікований у 1930 році. Цей твір присвячений подіям Української революції 1917-1921 років та їхньому впливу на долю українського народу...

Для поглиблення знань з методики балетмейстерсько-постановочної діяльності, архітектонічної розробки хореографічних творів, створення

сценарно-композиційного плану стали у нагоді праці всесвітньо відомих балетмейстерів.

1. Рехвіашвілі А.Ю., Білаш О.С. «Мистецтво балетмейстера».

Навчальний посібник створений для студентів спеціальності «хореографія» вищих навчальних закладів, педагогів, викладачів хореографічних дисциплін. У ньому розглянуто ключові поняття, якими має досконало володіти балетмейстер, описано основні компоненти створення балетної вистави...

Завдяки аналізу літературних творів і опрацюванню книг з хореографічного мистецтва було отримано важливу інформацію щодо роботи балетмейстера з виконавцями, використання стильових особливостей класичного танцю, за допомогою чого згодом відбулася постановка і практично-теоретична робота над реалізацією презентації хореографічної композиції.

Додаток Д

Приклад оформлення пункту 2. «Хореографічна сюїта “Краще вмерти біжучи”»

2. Лібрето

Епізод 1 (ансамблевий танець)

Початок 1930-х років. Потяг, що звалили «ешелоном смерті»... У вагоні Григорій Многогрішний та інші полонені, зв'язані ланцюгами та під наглядом солдатів НКВС. У їх очах видно лише безнадію, страх та напруженість – ніхто не хоче бути рабами, але ніхто не знає, що робити...

Епізод 2 (дуетний танець)

Сніжні ліси Тайги. Григорій втікає через густий ліс, виснажений та поранений, знаючи, що за ним женеться Майор Медвин та інші солдати НКВС. Раптом вони наздоганяють його, і починається сутичка. Втікачу вдається вирватися з їх рук та продовжує свій біг...

Епізод 3

Сцена 1 (соло, монолог)

Григорій лежить на холодній, сирій землі, його тіло знесилене й поранене. Пам'ять повертається уривками: бій, кров, крики, погоня... Григорій відчуває наплив ейфорії та відчуває, що отримав друге дихання та прилив сил. «Нарешті, я вільний», - думає Григорій. [2]

Сцена 2 (ансамблевий танець)

Раптом радість Григорія змінюється на відчай та розпач, адже з густого лісу він чує шум, а згодом бачить фігури в військових мундирах, які наближаються до втікача. Він усвідомлює, що це вже не один лише Майор Медвин, а і інші солдати НКВС. Тікати нікуди, сил зовсім немає... Григорій падає та отримує таку бажану йому свободу, але якою ціною.

Додаток Е**Приклад оформлення пункту 3. «Хореографічна сюїта “Краще вмерти біжучи”»****3. Ідейно-тематичний аналіз**

Час дії – 30-ті роки ХХ століття.

Місце дії – вагонзак «ешелон смерті», тайга, гірська річка.

Тема – боротьба за свою свободу, відстоювання своїх принципів та ідеалів, право на життя.

Ідея – незламність людського духу перед лицем жорстоких випробувань та нелюдських умов.

Сюжет:

Бунт у вагонзаці. Втекти вдається лише Григорію Многогрішному. Погоня Майора НКВС Медвина за втікачем. Григорій зміг відірватись, він насолоджується такими жаданими хвилинами свободи. Майор з іншими солдатами НКВС наздоганяють втікача. Починається бій, Майор застрелює Григорія, той в свою чергу вихоплює ножа з штанів Медвина та вбиває його. Майор падає замертво, в той час як Григорій з останніх сил робить кроки до вибореної свободи, та в кінці отримує її, але ціною власного життя.

Надзавдання – за свою свободу та права треба боротись до останнього, відстоювати свої цінності та принципи чого б це не коштувало, адже кожна людина заслуговує на власне щастя та вільне життя.

Наскрізна дія – боротьба Григорія Многогрішного за свою свободу.

Конфлікт – соціальний, ідеологічний, фізичний, моральний, внутрішній.

Приклад оформлення пункту 4. «Хореографічна картина “Тіні свідомості”»

4. Творчий задум (форма, жанр, стиль) та обґрунтування

Форма – хореографічна картина

За творчим задумом був обраний саме формат хореографічної картини, тому що він найбільше може передати глибокі та складні внутрішні процеси героя, не обмежуючись класичною сюжетною лінією. Ця форма передбачає наявність... У даному випадку – це змінний стан свідомості, боротьба між різними сторонами особистості, занурення у власну «підсвідомість», у власне «я». Такий підхід дозволяє зосередити увагу на значенні людини у власному світі, символіці та емоційному наповненні кожної сцени.

Жанр – психологічна драма

Жанр хореографічної картини визначено як психологічна драма, що відповідає характеру літературного джерела – роману, в основу якого покладено дослідження людської психіки. Психологічна драма в танцювальному мистецтві вимагає делікатного поводження з емоційними станами і глибокого розуміння природи образу...

Стиль – сучасна хореографія у поєднанні з контемпорарі, психофізичного театру та імпровізації

Основним сценічним стилем було обрано сучасну танцювальну хореографію, що переплітається з елементами класичного танцю і неокласики, синтезуючись в одне ціле, виконуваний стиль дозволяє...

Лексика твору базується на протиставленні: стиснення – розтягування, імпульс – уповільнення, управління – хаотичний рух. Для кожного персонажа головного героя була створена..., яка дозволяла виконавцям інтуїтивно виявити потрібні рухи і зрозуміти, як їхні тіла виражають емоційні стани.

Хореографічна лексика побудована на рухах, які не лише відповідають усталеним канонам танцю, а й наповнені змістом...

Додаток 3

Приклад оформлення пункту 5. «Хореографічна картина “Тіні свідомості”»**5. Композиційно-архітектонічна побудова**

Експозиція – Біллі сидить на стільці в центрі сцени. Його постать майже нерухома. Простір наповнений...

Зав’язка – вихід Артура. Його рухи чіткі, структуровані та стримані. Він спілкується з Біллі, демонструючи почуття...

Етапи розвитку дії:

- З’являється Рейджен. Його рухи контрастні та вибухові... Рейджен кидає головного героя і покидає «сцену» (свідомість Біллі);

- Адалана входить тихо й делікатно. Вона торкається Біллі..., щоб повернути його до себе, але ненадовго.

Кульмінація – Біллі докладає всі зусилля, щоб віднайти справжнього «себе». Його соло – це останній внутрішній діалог і пошук себе.

Розв’язка – стілець стає символом в’язниці для Біллі... А всі навколо – лише мовчазні свідки невимовних страждань.

Фінал – останні дії Біллі свідчать про акт самогубства. Його тіло піднімається на стілець... Але фінал залишається відкритим, адже смерть для одних є вивільненням для інших. Глядач має право побачити у цьому те, що резонує з його власною історією.

Додаток И

Приклад оформлення пункту 6. «Хореографічна сюїта “Панська губа та вдачі нема”»

6. Дійові особи та їхня характеристика

У сюїті важливими героями є Голохвостий і Проня, навколо яких і розвивається головний сюжет.

Голохвостий представляє собою типовий образ пройдисвіта, який витратив свої статки і заборгувавши, має намір розрахуватися з боргами та жити на чужий рахунок. Він готовий піти на будь-які махінації для досягнення своїх цілей, в тому числі й в розвитку відносин з Галею, виявляючи палке захоплення жіночою красою.

Проня, з іншого боку, представляє комічний, але трагічний образ. Вона, як єдина дитина в заможній сім'ї, отримувала все, що хотіла, але забула про моральні аспекти життя. Не звертаючи уваги на повагу до старших і своїх батьків, вона втрачає зв'язок з реальністю і виглядає смішно та жалюгідно в очах оточуючих.

Позитивними персонажами, які протистоять Проні та Голохвостому, є **Галя та Степан**. Вони є ідеалом у п'єсі, втілюючи поняття кохання, поваги, свободи та обов'язку. Під час реалізації проєкту акцентуються соціальні аспекти через різницю у соціальних прошарках героїв.

Батьки Проні, Прокіп Сірко та Явдокія Пилипівна, як народні улюбленці, прагнуть до щастя своєї дочки, в той час як їхня родичка **Секлета Лимериха** представляє інші правила та погляди на виховання, тим самим є їхнім антиподом.

Додаток К**Приклад оформлення пункту 7. «Хореографічна сюїта “Панська губа та вдачі нема”»****7. Характеристика музичної основи хореографічного твору**

Для музичної основи використані твори композитора Юрія Шевченка, які були виконані диригентом Володимиром Кожухаром, Національним заслуженим академічним симфонічним оркестром України.

Музика яка використовувалась для побудови хореографічної сюїти ґрунтувалась на принципі контрасту. Це виявляється у створенні персонажів, таких як Голохвастов, Секлета, Галя, Проня, Сірки. Також відзначаються контрасти в сценах з Галею та Пронею, а також у мелодійних лініях...

Перша картина «Прогулянка на Подолі» виконана у поєднанні двох композицій: вальсу, на фоні якого чутно звуки повозки з конем...

Друга картина «Проня та батьки» Тут ми чуємо дзвони, тарілки, бубен та трикутник, а також підкреслення ритмічного малюнку усією групою струнно-смічкових та мідних інструментів...

Третя картина «Неочікувана зустріч» в порівнянні з минулою, має набагато спокійні та ліричні мотиви вальсу...

Четверта картина «Ярмарка» в поєднанні з декількома епізодами присутній контраст в мелодії...

Додаток Л

Приклад оформлення пункту 8. «Хореографічна сюїта “Краще вмерти біжучи”»

8. Сценарно-композиційний план

Картина	Сцена	Епізод	Учасники	Музика	Світло	Тривалість
1		Бунт. Втеча Григорія.	Полонені, Григорій Многогрішний, солдати НКВС, Майор НКВС Медвин	Звуки потягу, фрагмент з симфонії-бале ту «Liebestod» В.Губаренко	Сіре, початок бунту – помаранчеве	02:03
2		Погоня Майора Медвина за втікачем.	Григорій, Майор Медвин	Танець зі Слов'янської сюїти Б.Лятошинськ ого	Темно-синє, після появи Медвина – помаранчеве	01:14
3	1	Монолог Григорія Многогрішного.	Григорій	«Мелодія» М.Скорик	В кайданах – темно-синє, без кайданів – світло-зелене	02:21
	2	Майор Медвин з іншими солдатами наздогнав втікача. Бій. Григорій та майор вбивають одне одного.	Григорій, Майор Медвин, солдати НКВС	Фрагмент з симфонії-бале ту «Liebestod» В.Губаренко	Помаранчеве	01:57

Загальна тривалість – 07:25

Додаток М

Приклад оформлення пункту 9. «Хореографічна сюїта “Краще вмерти біжучи”»

8. Сценографія

Костюми (див. Дод.Б)

Григорій Многогрішний та інші каторжники: голий торс, Григорій в грубій, рваній сорочці з мішковини або сурогатного матеріалу, подібного до тих, що носили в радянських таборах...

Майор НКВС Медвин та інші солдати НКВС: сорочка гімнастерка з темно-синього сукна, застібається на гудзики. На грудях можуть бути кишені та нагородні планки...

У Майора НКВС Медвина костюм такий же, але з більш якісного матеріалу та нагородні планки, ордени які підкреслюють його статус.

Декорації (див. Дод.В)

Для першого епізоду було використано фон із зображенням брудного, тісного та занедбаного вагонзаку. Грубі дерев'яні стіни та підлога з тріщинами...

Для другого епізоду – фон із зображенням безкрайньої засніженої тайги, де панує лише холод та тиша...

Для третього епізоду було використано фон із зображенням шумної і бурхливої річки, що несеться крізь лісовий пейзаж. Кришталево чиста вода, що контрастує з брудом та кров'ю на тілі втікача...

Епізод 1: фон із зображенням інтер'єру вагона, в яких перевозили каторжників під час масових репресій.

Епізод 2: фон із зображенням засніженого лісу, по якому Григорій намагається відірватись від переслідувачів.

Епізод 3: фон із зображенням гірської річки до якої встиг добігти Григорій Многогрішний перед тим як знепритомніти від нестачі сил.

Приклад оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
2. Корисько Н. М. Творча діяльність та балетмейстерська спадщина Ми-рослава Вантуха. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матер. Міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів (Київ, 7–8 груд. 2017 р.) Київ : НАКККиМ, 2017. С. 208–209.
3. Марушка М. Теорія і методика роботи з дитячим колективом. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 12, 2015. С. 119–123. URL: <http://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/012-15.pdf> (дата звернення: 10.11.2020).
4. Терешенко Н. В. Бальний танець в системі освіти та естетичного виховання. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2013. Вип. 5. С. 93–97.....

Додаток П**Приклад оформлення додатків****ДОДАТКИ****Додаток А**

Фото Марії Дуки (архів КМАТ імені Сержа Лифаря)

Ескізи костюму для полонених

<https://termin.in.ua/represia/>

Додаток В**Реквізит**

<https://zbroia.com.ua/ua/shop/product>